

MEMORANDUM O SUGLASNOSTI O OSNIVANJU NACIONALNOG FONDA

Europska zajednica (dalje u tekstu: EZ), koju zastupa Europska komisija, (dalje u tekstu: Komisija), i

Vlada Republike Hrvatske, koja djeluje u ime Republike Hrvatske, (dalje u tekstu: Primatelj),

SMATRAJUĆI

da je cilj napredne pretpristupne strategije omogućiti svim državama kandidatima za članstvo da u konačnici postanu članice Europske unije, te da se u tu svrhu što je moguće više usklade s pravnom stečevinom Zajednice prije pristupanja;

da je Europsko partnerstvo, ili Pristupno partnerstvo nakon toga, ključni element napredne pretpristupne strategije koja će pokrenuti sve oblike pomoći državama kandidatima za članstvo unutar jedinstvenog sustava;

da je važno poboljšati postojeće upravljačke sustave kako bi se ostvarili ciljevi navedeni u Europskom partnerstvu, ili Pristupnom partnerstvu nakon toga; te da je stoga neophodno uspostaviti mehanizam Nacionalnog fonda koji će obuhvaćati, u prvoj fazi, programe PHARE, ISPA i SAPARD, istodobno uzimajući provedbene postupke svakog od tih instrumenata, a u drugoj fazi jedinstveni Pretpristupni instrument (IPA) i njegove provedbene odredbe od 1. siječnja 2007.;

da je pomoć Zajednice uređena Općim odredbama Okvirnog sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije u svezi sa sudjelovanjem Republike Hrvatske u programima pomoći Europske zajednice koji su potpisale Europska komisija i Republika Hrvatska 27. ožujka 2002. (dalje u tekstu: Okvirni sporazum), a koji obuhvaća programe PHARE, CARDS i OBNOVA¹, te koji će u dogledno vrijeme biti proširen kako bi uključio cjelokupnu pretpristupnu pomoć.;

da je sukladno odredbama članka 166. stavak 1. Financijske uredbe EZ-a (dalje u tekstu: FU) potrebno, u svrhu provedbe vanjskih aktivnosti, zaključiti sporazum o financiranju² između Komisije i treće zemlje korisnice,

sporazumjele su se kako slijedi:

¹ Članak 8. glasi: "Odredbe ovoga Sporazuma isto se tako primjenjuju na tehničku suradnju i ostale poslove između ugovornih strana, koji po svojoj prirodi nisu obuhvaćeni posebnim sporazumom koji se financira u okviru programa pomoći PHARE, OBNOVA ili CARDS, na zahtjev Vlade Republike Hrvatske".

² Što se tiče programa ISPA, sporazum o financiranju istoznačan je Memorandumu o financiranju, u skladu sa člankom 8. Uredbe Vijeća (EZ-a) 1267/1999 o programu ISPA.

Članak 1.

Svrha

Svrha je ovoga dokumenta uređivanje odnosa između EZ i mjerodavnih tijela Primatelja, što se tiče decentraliziranog upravljanja pretprijetnom pomoći Zajednice. Tehnički izrazi i kratice korišteni u ovom Memorandumu o suglasnosti definirani su u Dodatku I., koji je sastavni dio ovoga Memoranduma.

Članak 2.

Nacionalni fond i nacionalni dužnosnik za ovjeravanje

1. Primatelj je dužan uspostaviti Nacionalni fond kao tijelo u okviru Državne riznice koji će biti u nadležnosti nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje (dalje u tekstu: NDO) u Ministarstvu financija kako bi upravljao pretprijetnom pomoći Zajednice dodijeljenoj Primatelju u skladu s odredbama članka 164. FU-a.

2. NDO je dužnosnik s ministarskim ili državno-tajničkim statusom, kojeg imenuje Primatelj. NDO ne može istodobno obavljati dužnost nacionalnog koordinatora za programe pomoći (dalje u tekstu: NKP) ili nacionalnog koordinatora za program ISPA (dalje u tekstu: NKPI) odnosno predsjedatelja Upravljačkog tijela. Iako zadržava sveukupnu odgovornost (kao što je definirano niže u članku 3. stavku 1.), NDO može prenijeti neke od zadaća koje su mu povjerene na najviše jednog službenika po pretprijetnom instrumentu, no on ostaje u konačnici odgovoran za sve obveze koje su mu/joj utvrđene prema ovom Memorandumu i ostalim sporazumima.

3. Opseg i odgovornosti NF-a i NDO-a utvrđuju se u kontekstu sporazuma koji obuhvaćaju odgovarajuće pretprijetne instrumente PHARE, ISPA i SAPARD.

Članak 3.

Odgovornost nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje

1. NDO sveukupno je odgovoran za financijsko upravljanje pretprijetnim sredstvima Zajednice. Dužan je osigurati poštivanje pravila, propisa i postupaka Zajednice koji se odnose na nabavu, izvješćivanje i financijsko upravljanje, te funkcioniranje prikladnog sustava izvješćivanja i informacijski sustav. NDO je sveukupno odgovoran za pretprijetna sredstva Zajednice u okviru programa do završetka programa (u slučaju programa PHARE i SAPARD), te za sredstva iz programa ISPA, dodijeljena za mjeru, sve dok Komisija ne izvrši konačno plaćanje.

2. Kontrolori Ministarstva financija dužni su provoditi odgovarajući financijski nadzor. NDO treba održavati sustav financijskog izvješćivanja za sva pretprijetna sredstva Zajednice.

NDO je odgovoran Komisiji za korištenje sredstava. U ispunjavanju svojih obveza, NDO je odgovoran za sljedeće zadatke:

(I) povlačenje sredstava i upravljanje sredstvima dobivenima od Komisije,

(II) imenovanje dužnosnika ovlaštenog za ovjeravanje za programe PHARE i ISPA

- za program PHARE: NDO nakon konzultiranja s nacionalnim koordinatorom za pomoć (NKP) imenuje dužnosnike ovlaštene za ovjeravanje programa (dalje u tekstu: DOOP) koji će biti na čelu svake provedbene agencije (dalje u tekstu: PA), odnosno SJFU kada se radi o njoj.
- za program ISPA: NDO nakon konzultiranja s nacionalnim koordinatorom za program ISPA (NKPI) imenuje sektorske dužnosnike za ovjeravanje projekata (SDOP) koji će biti na čelu svake provedbene agencije, odnosno SJFU, kada se radi o njoj.

(III) za djelovanje kao nadležno tijelo za nacionalnu akreditaciju SAPARD agencije, u skladu s odgovarajućim odredbama Dodatka A "Financijsko upravljanje" Višegodišnjeg sporazuma o financiranju za SAPARD, koji će se zaključiti između Primatelja i Komisije (dalje u tekstu: VSOF),

(IV) za zaključivanje provedbenih sporazuma, koje je Komisija odobrila, a koje će NDO zaključiti sa svakom provedbenom agencijom, odnosno SJFU,

(V) za osiguravanje tokova nacionalnih i ostalih izvora sufinanciranja, kao što je utvrđeno u odgovarajućim sporazumima o financiranju za programe pomoći PHARE i ISPA, te u sporazumu VSOF za program SAPARD,

(VI) za osiguravanje održavanja i redovitog ažuriranja sustava financijskog izvješćivanja za svaki od pretprijetnih instrumenata, te poštivanje izvještajnih postupaka od strane PA ili SJFU-a (kada se radi o njoj). Za program PHARE, sustav je izvješćivanja PERSEUS,

(VII) za prijenos sredstava na provedbene agencije te na SJFU, kada se radi o njoj, u skladu s mehanizmom koji je utvrđen u Provedbenom sporazumu,

(VIII) za sudjelovanje s Komisijom u Zajedničkom odboru za praćenje (dalje u tekstu: ZOP), koji je sveobuhvatni odbor za koordinaciju, kao i u odgovarajućem Odboru za praćenje za svaki instrument:

- za program PHARE: sudjelovanje s Komisijom i NKP-om u ZOP-u i Sektorskom pododboru za praćenje (dalje u tekstu: SPP)
- sudjelovanje s Komisijom i NKPI u Odboru za praćenje programa ISPA
- sudjelovanje s Komisijom, SAPARD agencijom i upravljačkim tijelom za SAPARD u Odboru za praćenje programa SAPARD,

(IX) za povrat neiskorištenih sredstava od provedbene agencije, SJFU-a ili SAPARD agencije, ovisno o slučaju, na kraju programa (za programe PHARE i SAPARD) ili dok Komisija ne izvrši konačno plaćanje (za program ISPA).

3. Za programe PHARE i ISPA, tehnička i upravna pitanja vezana uz provedbu mjera iz programa PHARE i ISPA, uključujući natječaje i zaključivanje ugovora te plaćanja, bit će u potpunosti nadležnosti odgovarajuće PA, odnosno SJFU, kada se radi o njoj.

Za program SAPARD, tehnička i upravna pitanja vezana uz provedbu projekta, uključujući odabir projekata, natječaje i zaključivanje ugovora, kao i plaćanja, bit će u potpunosti

nadležnosti relevantne SAPARD agencije, u skladu sa sporazumom VSOF i odlukom Komisije o upravljanju pomoći u okviru programa SAPARD.

4. NDO treba omogućiti istraživanje i zadovoljavajuće postupanje u slučaju sumnje ili u stvarnom slučaju prijevare ili nepravilnosti nakon provedbe nacionalnog nadzora ili nadzora EZ, te treba uspostaviti nadzorne i izvještajne mehanizme usklađene s Uredbom Komisije 1681/94³ ili bilo kojim drugim naknadnim odredbama.

Posebno je potrebno o svakoj sumnji ili stvarnom slučaju prijevare i nepravilnosti, kao i o mjerama koje je u tu svrhu poduzelo nacionalno nadležno tijelo, bez odgode izvijestiti službe Komisije. Ako se ne pojavi sumnja ili stvarni slučaj prijevare i nepravilnosti o kojem bi se trebalo izvijestiti, NDO je dužan izvijestiti Komisiju o toj činjenici u roku od dva mjeseca nakon završetka svakog tromjesečja.

5. NDO treba vratiti sva pretpristupna sredstva Zajednice koja su pogrešno isplaćena i izvršiti povrat Europskoj komisiji.

Što se tiče nepravilnih plaćanja ili nepravilnosti, sredstva se vraćaju Komisiji u skladu s uvjetima važećeg Sporazuma o financiranju.

Nacionalni fond odgovoran je za dostavljanje podataka Komisiji prema Sporazumu o financiranju u odnosu na nepravilnosti, povrat greškom primljenih iznosa, te za izravne provjere koje su navedene u Dodatku Sporazuma o financiranju.

6. Ako se ne izvrši bilo koja obveza navedena u ovom Memorandumu pretpristupna sredstva Zajednice morat e se vratiti Komisiji.

Članak 4.

Povlačenje sredstava od Komisije

1. U svrhu ovoga Memoranduma, zahtjevi za sredstvima Primatelja dijele se u dvije kategorije:

- zahtjevi za plaćanje predujma koji obuhvaćaju predujmove (kao što je određeno čl. 81. FU)
 - zahtjevi za naknadno plaćanje koji obuhvaćaju dodatna plaćanja predujmova/isplate predujmova (za PHARE); zahtjeve za međuplaćanja i konačna plaćanja (za ISPA).

2..Detaljne odredbe i uvjeti za prijenos sredstava, kao i ključni događaji, bit će navedeni u Sporazumu o financiranju (za programe PHARE i ISPA) ili u sporazumu VSOF⁴ (za program SAPARD). Svaki zahtjev za odstupanjem od tih specifikacija NDO treba valjano obrazložiti. Stavci 3 - 8 ovog Članka ne odnose se na program SAPARD.

3. Plaćanje predujma, koji predstavlja postotak ukupne vrijednosti proračuna Sporazuma o financiranju kojim će se upravljati decentralizirano, Komisija će prenijeti na NF nakon

³ Uredba Komisije (EZ-a) 1681/94 od 11. 7. 1994.; Sl. l.br. 178; od 12. 7. 1994., str. 43.-46.

⁴ Za program SAPARD, predujam, koji predstavlja postotak od ukupnog proračuna Godišnjeg sporazuma o financiranju (dalje u tekstu: GSF) kojim će se upravljati na decentraliziran način, Komisija prenosi na Nacionalni fond nakon donošenja odluke Komisije o upravljanju pomoći u okviru programa SAPARD.

zaključivanja Sporazuma o financiranju, pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti navedeni u članku 15.⁵

4. Zahtjevi za predujmom i naknadnim plaćanjima, koje potvrđuje i odobrava NDO, podnose se Komisiji radi odobrenja i prijenosa.

Osim zahtjeva za predujmom, svi zahtjevi za plaćanjem potkrepljuju se sljedećim:

(I) izjavom o troškovima u kojoj se prikazuje ukupan iznos koji je ugovoren i isplaćen po potprogramima i projektima te potprojektima (ovisno o slučaju) – na taj način prikazujući vezu između indikativnog proračuna (tj. Sporazuma o financiranju) i troškova i plaćanja stvarno izvršenih na temelju financijskog izvješća koje su sastavili PA, odnosno SJFU-a, kada se radi o njoj. U tu je svrhu također potrebno priložiti tablicu koja pokazuje vezu između Provedbene agencije, odnosno SJFU kada se radi o njoj, i projekata/ISPA mjere kojima oni upravljaju,

(II) odgovarajućim izvješćem u kojem se navode provedeni ugovori i plaćanja, koje također obuhvaća sufinancirani dio programa, odnosno ISPA mjere. U slučaju programa PHARE, taj sustav izvješćivanja naziva se PERSEUS,

(III) usklađenjem bankovnih izvješća s poslovnim knjigama, koje odgovara bankovnim računima koje su otvorili Nacionalni fond i PA, odnosno SJFU kada se radi o njoj. Također se iskazuju kamate ostvarene po bankovnom računu,

(IV) posljednjim redovitim izvješćima o postignutom napretku, kao što je navedeno u članku 11. stavku 2.

Potpisivanjem zahtjeva za plaćanje, NDO potvrđuje da su podaci koji su u njemu sadržani i popratni dokumenti točni, te da provedba pomoći Zajednice napreduje zadovoljavajućom dinamikom i u skladu s ciljevima navedenima u Sporazumu o financiranju.

5. Što se tiče zahtjeva za konačnim plaćanjem prema programu ISPA, NDO je dužan dostaviti Komisiji zahtjev za konačnim plaćanjem u roku šest mjeseci nakon proteka zadnjeg roka za izvršenje radova navedenih u Sporazumu o financiranju, te treba priložiti konačno izvješće o mjerama kao što je određeno u Sporazumu o financiranju.

6. Za program ISPA, NDO mora dati konačnu pisanu izjavu o troškovima s pripadajućim dokumentima odmah nakon završetka razdoblja plaćanja po Sporazumu o financiranju, iskazujući ukupan iznos koji je ugovoren i isplaćen. Također treba priložiti konačno usuglašavanje salda na bankovnim računima Nacionalnog fonda, provedbene agencije, odnosno SJFU-a kada se radi o njoj.

Za program PHARE, NDO dužan je dati konačnu pisanu izjavu o troškovima s pripadajućim dokumentima u roku osam mjeseci nakon izvršenja ugovora.⁶ iskazujući ukupnu ugovornu i isplaćenu vrijednost (uključujući nacionalna sredstva primatelja) te sažetak svih revizija koje su obavila državna ovlaštena tijela, zajedno s njihovim nalazima.

⁵ Za program ISPA, prvo obročno plaćanje predujma Komisija prenosi na Nacionalni fond nakon što Primatelj potpiše Sporazum o financiranju. Prvo plaćanje ne smije iznositi više od 10% od ukupne pomoći za određenu mjeru. Ostatak se isplaćuje nakon potpisivanja prvog ugovora, obično prvih ugovora o radovima. Kao opće pravilo, predujam iznosi do 20% pomoći u okviru programa ISPA.

⁶ Datum do kojeg trebaju biti izvršeni radovi, nabavljena roba, obavljene usluge kao što je određeno važećim ugovorom. Drugim riječima, ugovor treba biti potpuno izvršen do datuma izvršenja ugovora.

7. Za program PHARE, Nacionalni fond dužan je voditi evidenciju o svim plaćanjima primljenima za provedbu pojedinih programa, potprograma, projekata i potprojekata (ovisno o slučaju) koje financira Zajednica.

Što se tiče programa ISPA, Nacionalni je fond dužan voditi evidenciju o svim međuplaćanjima i konačnim plaćanjima primljenima od Komisije u svrhu provedbe pojedinih mjera koje podržava program ISPA.

8. Za program PHARE, NDO može iznimno zatražiti isplatu većeg iznosa gdje to može potkrijepiti prikazom novčanih tokova na osnovi liste korisnika koju imaju provedbene agencije, SJFU kada se radi o njoj, kako bi se vidjele potrebe za novcem iznad očekivanog.

9. Komisija zadržava pravo da zahtijeva dodatne podatke koje potvrđuju prijenos sredstava.

Članak 5.

Preraspodjela sredstava

1. NDO može zatražiti preraspodjelu sredstava iz jednog potprograma na drugi (prilagodba programa) unutar istoga Sporazuma o financiranju (u slučaju programa PHARE) ili između različitih mjera unutar programa SAPARD (u slučaju programa SAPARD)⁷, nakon preporuke nadležnog Odbora za praćenje. Svaku preraspodjelu sredstava moguće je provesti samo nakon odobrenja Komisije na temelju potankog obrazloženja.

2. Za program PHARE, ako preraspodjela iznosi manje od 15% iznosa iz Sporazuma o financiranju, te ne uključuje promjenu ciljeva zacrtanih u Sporazumu o financiranju, odobrenje će dati Delegacija Europske komisije.

Ako je preraspodjela ispod 15%, ali uključuje promjenu ciljeva u odnosu na one iz važećeg Sporazuma o financiranju ili ako iznos preraspodjele premašuje 15%, zahtjev za preraspodjelom mora biti dostavljen u sjedište Komisije na odobrenje, te podliježe novoj odluci Komisije.

U slučaju preraspodjela, naknadna izjava o troškovima (vidi članak 4. stavak 4.I) mora uključivati te preraspodjele, a prilaže se i preslika odobrenja od Delegacije.

Članak 6.

Plaćanja

1. Za programe PHARE i ISPA, Primateelj odlučuje da se za svaki instrument funkcija agencije za plaćanje mora povjeriti provedbenim agencijama, odnosno SJFU kada se radi o njoj.

⁷ Precizni uvjeti za takvu preraspodjelu navode se u sporazumu VSOF.

Za program SAPARD, funkcija agencije za plaćanje povjerava se SAPARD agenciji, u skladu s odredbama sporazuma VSOF.

2. Prijenos sredstava od Nacionalnog fonda do provedbenih agencija, SJFU-a, ovisno o slučaju, provodi se u skladu s odredbama niže navedenoga članka 7.

3. Nacionalni fond i NDO smatraju se krajnje odgovornima Komisiji za izvršavanje plaćanja na ispravan način, te na temelju točnih informacija.

Članak 7.

Prijenos sredstava na provedbene agencije

1. Stavci 2. - 6. ovoga članka primjenjuju se samo na programe PHARE i ISPA.

Što se tiče programa SAPARD, prijenosi sredstava na SAPARD agenciju obavljaju se u skladu s odredbama sporazuma VSOF.

2. Prijenos sredstava na provedbene agencije, odnosno SJFU kada se radi o njoj, izvršava se na temelju procjene novčanog toka.

Nacionalni fond mora prenijeti sredstva na podračune provedbenih agencija. Međutim, ni u kojem se slučaju, prijenos sredstava ne može izvršiti prije:

(a) imenovanja dužnosnika ovlaštenog za ovjeravanje programa (DOOP) (za program PHARE) ili sektorskog dužnosnika za ovjeravanje projekata (SDOP) (za program ISPA), te prije

(b) potpisivanja Provedbenog sporazuma, kao što je definirano u članku 8. ovoga Memoranduma.

3. Provedbena agencija dužna je Nacionalnom fondu podnijeti zahtjeve za prijenos u skladu sa svojim potrebama, kao što je utvrđeno u Provedbenom sporazumu što ga zaključuje Nacionalni fond i svaka provedbena agencija, odnosno SJFU kada se radi o njoj, te koji mora odobriti Komisija. Provedbeni sporazumi sadrže detaljne odredbe o prijenosima.

4. Na temelju zahtjeva i popratne dokumentacije, NDO je dužan potvrditi razinu isplate prethodne tranše od provedbenih agencija, odnosno SJFU-a kada se radi o njoj, te ako je zahtjev opravdan, NDO odobrava puštanje sljedeće tranše sredstava. Provedbene agencije, SJFU kada se radi o njoj, izvršavaju plaćanja samo prema potpisanim ugovorima.

5. Nacionalni fond i NDO smatraju se krajnje odgovornima Komisiji za izvršavanje prijenosa na ispravan način, te na temelju točnih podataka.

6. Nacionalni fond dužan je voditi evidenciju o svim prijenosima sredstava izvršenih u svrhu provedbe pojedinih programa, potprograma, projekata i potprojekata (ovisno o slučaju) koje financira Zajednica, te u svrhu provedbe pojedinih mjera koje podupire program ISPA.

Članak 8.

Provedbeni sporazumi u okviru programa PHARE i ISPA

1. NDO je dužan zaključiti provedbene sporazume sa svakom provedbenom agencijom odgovornom za upravljanje programom PHARE ili ISPA.

2. Za program PHARE, u provedbenim sporazumima određuje se dužnosnik ovlašten za ovjeravanje programa (DOOP), kojeg je prethodno trebao imenovati nacionalni dužnosnik za ovjeravanje nakon konzultiranja s nacionalnim koordinatorom za pomoć (NKP). DOOP, nakon dogovora s NDO-om, DOOP može odrediti svoga zamjenika na kojeg može prenijeti određene odgovornosti.

3. Za program ISPA, u provedbenim sporazumima utvrđuje se sektorski dužnosnik za ovjeravanje projekata (SDOP), kojeg je prethodno imenovao NDO nakon konzultiranja s NKPI, te se navode tijela na koja je moguće prenijeti odgovornosti SDOP-a.

SDOP je obvezan dostavljati podatke Nacionalnom fondu o financijskom i stvarnom napretku. Ako su ostale odgovornosti prenesene na druga tijela, ta tijela najprije trebaju dostaviti informacije o financijskom i stvarnom napretku SDOP-u. SDOP treba zadržati odgovarajući stupanj nadzora nad tim tijelima, te bi morao prikupiti dovoljno podataka potkrijepljenih originalnom dokumentacijom, kako bi on mogao izjaviti da su podaci točni.

4. U provedbenim sporazumima utvrđuju se, među ostalim, sljedeće odgovornosti DOOP-a (za program PHARE) i SDOP-a (za program ISPA) kako bi provedbena agencija/agencije mogle obavljati osnovne aktivnosti u upravljanju relevantnim pretpripravnim sredstvima Zajednice:

- valjano administrativno, financijsko i tehničko upravljanje te praćenje odredaba (pot)programa (u slučaju programa PHARE) ili projekata u okviru programa ISPA;
- potpisivanje ugovora,
- provedba mjera u skladu s propisima vezanima uz nabavu, koji su utvrđeni u temeljnim sporazumima o financiranju,
- provjera računa prije isplate izvođačima,
- održavanje valjana sustava tehničkog i financijskog izvješćivanja,
- održavanje zasebnog računovodstvenog sustava ili prikladnog računovodstvenog označavanja svih transakcija značajnih za svaki (pot)program koji je sufinanciran (u slučaju programa PHARE) ili za svaku mjeru koju sufinancira ISPA,
- održavanje ažuriranih i detaljnih podataka o projektima koji se sufinanciraju iz nacionalnih javnih sredstava,
- redovita provjera i prijenos podataka Nacionalnom fondu, vezano uz financijski i stvarni napredak, potrebnih da bi Nacionalni fond mogao podnositi zahtjeve za plaćanje Komisiji, u skladu s uvjetima Sporazuma o financiranju,
- davanje izjava Nacionalnom fondu da su navedeni podaci točni, te da ih je moguće potkrijepiti originalnom dokumentacijom koju posjeduje Provedbena agencija,
- čuvanje spomenute dokumentacije u razdoblju navedenom u članku 10. stavku 3. ovoga Memoranduma.

5. Ako je primjenjivo, provedbenim sporazumima isto se tako mogu propisati detaljne odredbe za prijenos sredstava, kao i struktura bankovnog računa, sukladno člancima 7. i 15. ovoga Memoranduma o suglasnosti.

Članak 9.

Financijski nadzor i revizija

1. Nadležno državno tijelo za financijski nadzor provodi odgovarajući financijski nadzor u skladu s odredbama Sporazuma o financiranju (za programe PHARE i ISPA) ili sporazuma VSOF (u slučaju programa SAPARD).

Stavci 2.-3. ovoga članka odnose se samo na programe PHARE i ISPA.

2. Revizijski plan i sažetak revizorskih mišljenja na temelju provedenih revizija svake se godine dostavljaju Komisiji. Revizorska izvješća trebaju biti na raspolaganju Komisiji.

3. Vanjski revizori, koje je ugovorno ovlastila Komisija, mogu u redovitim vremenskim razmacima provjeravati izvješća i poslovanje svih odgovarajućih provedbenih struktura izravno povezanih s programima i projektima Zajednice te vezanih uz sufinanciranje, ne dovodeći u pitanje odgovornost Komisije i Europskog revizorskog suda, kao što se navodi u Općim uvjetima koji se odnose na Sporazum o financiranju priložen Okvirnom sporazumu.

Članak 10.

Računovodstvo

1. Stavci 2. i 3. ovoga članka primjenjuju se samo na programe PHARE i ISPA. Za program SAPARD primjenjuju se odredbe odjeljka A sporazuma VSOF.

2. Nacionalni fond mora primjenjivati sustav dvojnog računovodstva ili analitičkog računovodstva, pokrivajući sve ugovorne i ostale financijske poslove koji se odnose na sve programe/mjere koje Zajednica financira u Republici Hrvatskoj.

3. Pisana dokumentacija o sveukupnom financijskom upravljanju, provođenju natječaja i zaključivanju ugovora treba se čuvati pet godina nakon službenog završetka programa PHARE ili relevantnih mjera u sklopu programa ISPA. Komisija obavještava Primatelja o službenom datumu završetka programa

Članak 11.

Izvješćivanje

1. NDO je dužan osigurati da NF, provedbene agencije, SJFU ili SAPARD agencija, ovisno o slučaju, održavaju valjanim sustav tehničkog i financijskog izvješćivanja (među ostalim i podatke o pretkvalifikaciji i natječajima) za sva pretpristupna sredstva Zajednice, uključujući sredstva prenesena provedbenim agencijama, SJFU-u ili SAPARD agenciji, ovisno o slučaju, kao i sredstva sufinanciranja. Za program PHARE taj je sustav izvješćivanja PERSEUS.

2. K tomu, za programe PHARE i ISPA, Nacionalni fond obavezan je dostaviti NKP-u (u slučaju programa PHARE), odnosno NKPI-u (u slučaju programa ISPA) i Delegaciji

Europske komisije u Zagrebu, na temelju podataka dobivenih od SJFU-a i/ili provedbenih agencija, redovita provedbena izvješća svakog programa, o financijskom stanju, planovima za predstojeće natječaje, provedenim procjenama ponuda i dodijeljenim ugovorima; detalje o provedbi programa/mjera, problemima koji su se pojavili (ako ih je bilo), izgledima za budućnost te bilo koje druge potrebne informacije koje zatraži Komisija i NKP (za program PHARE), te NKPI (za program ISPA).

Obveza izvješćivanja uključuje i sufinancirane dijelove bilo kojeg programa/mjere u sklopu programa ISPA, uključujući nacionalna sredstva primatelja, privatna sredstva i kredite dobivene od međunarodnih financijskih institucija.

Članak 12.

Zaposlenici

Primatelj je dužan o svom trošku osigurati potrebne ljudske resurse odgovarajućeg iskustva i obrazovanja za pravodobno i ispravno izvršavanje zadataka povjerenih Nacionalnom fondu.

Članak 13.

Lokacija, prostor

Primatelj je dužan o svom trošku osigurati potreban prostor, uredski namještaj i ostale potreštine te ih staviti na raspolaganju Nacionalnom fondu unutar Ministarstva financija.

Članak 14.

Troškovi poslovanja Nacionalnog fonda

Troškove poslovanja Nacionalnog fonda snosi Primatelj.

Članak 15.

Bankovni računi i upotreba eura

1. Stavci 2.-7. ovoga članka odnose se samo na programe PHARE i ISPA.

Za program SAPARD odredbe o upravljanju računom u eurima, računom/računima SAPARD agencije i korištenje kamata uređeno je odredbama VSOF sporazuma.

2. Nacionalni fond dužan je otvoriti bankovni račun nominiran u eurima u središnjoj banci ili Državnoj riznici ili bankovni račun za koji jamči država u banci koja je dogovorena s Komisijom:

- Za svaki Sporazum o financiranju programa PHARE

- Za svaki sektor (promet i zaštita okoliša) programa ISPA.

Za programe PHARE i ISPA, navedeni bankovni računi imaju podračune s kojih su agencije za plaćanje, bilo Nacionalni fond, provedbene agencije, ili SJFU kada se radi o njoj, ovlaštene izvršavati plaćanja. U načelu, račun je kamatonosan.

3. U slučajevima u kojima takav sustav nije moguće provesti, mogu se je dogovoriti posebni aranžmani između službe Komisije i Nacionalnog fonda.

4. Iznos kamata ostvarenih po bankovnim računima priopćava se Komisiji svaki put kada NF zatraži nadopunjavanje računa/nadoknadu, te na kraju programa/mjere u sklopu programa ISPA.

Prema člancima 3. i članku 4. Provedbenih pravila Financijske uredbe EZ-a, kamatni prihodi pripadaju zemlji korisnici.

Za program PHARE, NDO ipak mora osigurati da se ostvareni kamatni prihod evidentira u cijelosti kao prihod državnog proračuna. Nadalje, NDO mora osigurati redovito izvješćivanje o kamatnim приходima u PERSEUS-u.

Za program ISPA, ostvareni kamatni prihod iz predujmova primljenih za određenu ISPA mjeru treba biti iskorišten isključivo za financiranje prihvatljivih troškova takve mjere i tijekom razdoblja koje je navedeno u ISPA Memorandumu o financiranju, bilo kao zamjena za nacionalni doprinos ili za financiranje dodatnih komponenti iste mjere.

5. Bankovni troškovi računa, druga bankovna terećenja i gubici zbog tečajnih razlika nisu prihvatljivi troškovi i smatraju se operativnim troškovima (vidi čl. 14.)

6. Bankovni računi funkcioniraju na temelju sustava dvostrukog potpisa, u kojem se zahtijevaju potpisi NDO-a ili bilo kojeg od službenika kojem je ta dužnost delegirana u skladu sa člankom 2. stavkom 2. ovoga dokumenta, te višeg računovodstvenog službenika.

Za program PHARE, bankovnim podračunom upravlja PA na temelju sustava dvostrukog potpisa. Za imenovanje državnih službenika koje imaju ovlasti potpisa potrebna je suglasnost NDO-a.⁸

7. Nacionalni fond dužan je obavještavati Komisiju o svim značajnim podacima o računima u Nacionalnom fondu, kao i o svim drugim računima u provedbenim agencijama i ostalim računima na koje su prenesena pretpriputna sredstva Zajednice. Značajne informacije obuhvaćaju, među ostalim, naziv i adresu banke, broj računa, ime vlasnika računa, imena ovlaštenih potpisnika, kamatne stope te sve druge informacije koje Komisija smatra potrebnima.

8. Za program PHARE svi iznosi ugovora i plaćanja moraju biti izraženi u eurima. U izvješćivanju, troškovi nastali i plaćeni državnim sufinanciranjem preračunat će se u eure na sljedeći način:

⁸ Pretpostavlja se da bi u uobičajenim okolnostima te osobe mogle biti, s jedne strane, DOOP/SDOP, a s druge strane viši računovodstveni službenik Provedbene agencije.

- u zajedničkom sufinanciranju svi su ugovori potpisani u eurima i trebaju također biti plaćeni/knjiženi u eurima (ili ekvivalentu eura u domaćoj valuti). Dakle, ministarstva trebaju izvješćivati samo u eurima;
- u usporednom sufinanciranju moguće je u ugovore unositi domaću valutu. U svim slučajevima ovlašteno državno tijelo konvertira iznose iz sažetaka projekata u domaću valutu primjenjujući odgovarajući tečaj u vrijeme pripreme proračuna za Sažetak projekta. To olakšava uključivanje u državni proračun. Izvješćivanje o kofinanciranju (ugovori i plaćanja) trebaju, dakle, biti iskazani u eurima, uz korištenje takva odgovarajućeg tečaja.

Za program ISPA, konverzijska stopa koju je potrebno koristiti navedena je u Dodatku III.1. točki 3. Odjeljku IV. Memoranduma o financiranju ISPA.

Članak 16.

Nabava

1. Nabava se mora obavljati tako da osigurava slobodan pristup, ravnopravno tržišno natjecanje i transparentnost u skladu s Drugim dijelom, Glavom IV o vanjskim aktivnostima. Financijske uredbe EZ-a i Poglavlja 3. Drugog dijela, Glave III njenih Provedbenih pravila⁹, kao i u skladu s Odlukom Komisije br. 387/2 (2003.).¹⁰

Pri nabavi je potrebno slijediti sljedeća posebna pravila:

- za program PHARE nabava će se provoditi u skladu s pravilima nabave navedenima u važećem Sporazumu o financiranju programa PHARE. Za projekte twinninga vrijedi priručnik o twinningu koji se primjenjuje na program PHARE
- za program ISPA kako je navedeno u Dodatku III.1. Odjeljku XI. Memoranduma o financiranju programa ISPA
- za program SAPARD odgovarajuće odredbe navedene su u sporazumu VSOF.

Za programe PHARE i ISPA tijelo nadležno za ugovaranje koristit će također napatke o postupanju i standardne predloške i modele koji će olakšati primjenu navedenih pravila danih u Praktičnom vodiču za postupanje s ugovorima financiranima iz općeg proračuna EZ-a u kontekstu vanjske pomoći (dalje u tekstu: Praktični vodič), koji je objavljen na web stranici EuropeAid-a¹¹ na dan početka postupka nabave i postupka primanja darovnica.

Stavci 2. i 3. ovoga članka primjenjuju se samo na programe PHARE i ISPA.

2. Na pojedinačnoj osnovi, Komisija može odobriti odstupanje od standardnih pravila kojima se uređuje korištenje pretpristupnih sredstava; korištenje standardnih propisa EZ-a o vanjskoj

⁹ Uredba EK (EK, Euratom) 2342/2002 od 23. prosinca 2002.; Sl. glasnik L 357 od 31. 12. 2002., str. 1. ispravljeno Odlukom Komisije 2004./121 od 6. veljače 2004.; Sl. glasnik L 036 od 722004., str. 58.

¹⁰ Odluka Komisije (2003) 387/2 o Pravilima i postupcima za ugovore o uslugama, robi i radovima financiranim iz općeg proračuna Europskih zajednica u okviru suradnje s trećim zemljama, usvojena 25. ožujka 2003.

¹¹ Sadašnja adresa: http://europa.eu.int/comm/europaid/tender/gestion/index_en.htm

pomoći, ako se tako predviđa u Financijskoj uredbi i ako je definirano u Sporazumu o financiranju, te nakon analize Odbora za upravljanje programom PHARE ili ISPA.

3. NDO mora zajedno s DOOP-om (u slučaju programa PHARE) ili SDOP-om (u slučaju programa ISPA) osigurati poštovanje odgovarajućih propisa i postupaka nabave.

Članak 17.

Praćenje i procjena

1. Primatelj je dužan osnovati Zajednički odbor za praćenje (dalje u tekstu: ZOP) Čine ga NKP, NKPI, dužnosnik odgovoran za program SAPARD, NDO i Komisija.. ZOP se sastaje barem jednom godišnje te preispituje provedbu svih pretpristupnih programa Zajednice. Na temelju izvješća o praćenju, ZOP će procijeniti napredak programa u ispunjavanju operativnih ciljeva za pristupanje definiranih u Sporazumu o financiranju.

2. K tome, Primatelj treba osnovati Odbor za praćenje za svaki pretpristupni instrument.

- ZOP će pratiti provedbu programa PHARE. Sastajat će se kako bi uvidom u sve programe financirane iz PHARE-u ocijenio njihov napredak u dostizanju ciljeva postavljenih u Sporazumu o financiranju za nacionalne programe. ZOP može preporučiti promjenu prioriteta i/ili prenamjenu sredstava Zajednice, po potrebi, da bi se osiguralo ostvarivanje postavljenih ciljeva. Dodatno, ZOP može imenovati Sektorske pododbore za praćenje (dalje u tekstu SPP), gdje je to prikladno, s ciljem daljnjeg praćenja programa PHARE. Pododbor će detaljno preispitivati napredak svakog programa i njegovih komponenata, te ugovora u skladu s Praktičnim vodičem, uzimajući u obzir uz ostalo relevantnost i strukturu, učinkovitost, djelotvornost i vjerojatan učinak, na temelju izvješća dostavljenih NKP-u i Komisiji, te svih ostalih bitnih ocjena. Pododbor će preispitati, među ostalim stvarni rezultat, uključujući i sufinanciranje, u odnosu na plan; brzinu provedbe i sklapanje ugovora; financijski tok; upravljačke strukture programa i projekata; dat će preporuke za poboljšanja, a ako Provedbena agencija nema opravdani razlog za nepoštivanje tih mjera, poduzet će potrebne korektivne mjere. Pododbor mora izvješćivati ZOP te dostavljati sveukupno detaljno izvješće o svim programima prije njegova godišnjeg sastanka.
- Za program ISPA, potrebno je osnovati Odbor za praćenje programa ISPA. Odbor će preispitivati sve mjere financirane u sklopu programa ISPA sukladno odredbama Sporazuma o financiranju.
- Za program SAPARD, potrebno je osnovati je Odbor za praćenje programa SAPARD. Odbor će preispitivati sve programe financirane u sklopu programa SAPARD sukladno odredbama sporazuma VSOF.

3. Bez obzira na bilo koje izvješće o praćenju, izrađeno na zahtjev odgovarajućeg Odbora za praćenje kako je definirano u stavcima 1. i 2. ovoga članka za sve pretpristupne instrumente, Komisija i NDO mogu zatražiti, zajednički ili pojedinačno, nezavisnu procjenu. Procjenom će se također mjeriti učinci i ispravnost u ostvarivanju ciljeva. Pri tome će se koristiti

metodologija procjene Komisije, koja pokriva širok raspon ključnih pitanja za procjenu, kao što su relevantnost, struktura, učinkovitost, djelotvornost, korisnost i održivost.

Članak 18.

Rješavanje sporova

1. Sva pitanja koja se odnose na izvršavanje ili tumačenje ovoga Memoranduma podliježu konzultacijama između Primatelja i Komisije, koje mogu dovesti, ako je potrebno, do izmjena i dopuna Memoranduma o suglasnosti.

2. Ako ne budu ispunjene neke obveze navedene u ovom Memorandumu ili u povezanim uputama, te ako se pravodobno ne poduzmu prikladne korektivne mjere, Komisija može obustaviti financiranje programa (u slučaju programa PHARE i SAPARD) ili mjera (u slučaju programa ISPA) koji se provode preko sustava uvedenog na temelju ovoga Memoranduma, a nakon konzultacija s Primateljem može tražiti povrat pretpriступnih sredstava.

3. Za programe PHARE i ISPA, ako iz konzultacija ne proisteknu sporazumna rješenja, strane mogu sudskim putem rješavati spor, kao što je navedeno u Dodatku B (Arbitraža) Okvirnog sporazuma.

Za program SAPARD, ako iz konzultacija ne proisteknu sporazumna rješenja, strane mogu sudskim putem rješavati spor kao što je navedeno u Odjeljku G sporazuma VSOF.

Članak 19.

Završne odredbe

Ovaj Memorandum o suglasnosti moguće je izmijeniti i dopuniti samo u pisanom obliku i uz zajedničku suglasnost svih strana.

Ovaj Memorandum sastavljen je u dva primjerka na engleskom jeziku, a stupa na snagu na dan kad ga obje strane potpišu.¹²

U ime Vlade Republike Hrvatske

U ime Europske komisije

Ministar financija:

Šef Delegacije Europske komisije

¹² Bilješka: U slučaju da Republika Hrvatska treba za ovaj Memorandum o suglasnosti zatražiti odobrenje Sabora, drugi će dio ove rečenice glasiti: "na dan na koji Primatelj obavijesti Komisiju da su zadovoljene potrebne interne procedure za odobravanje ovoga Memoranduma."

Definicije korištene u Memorandumu o suglasnosti

Središnja jedinica za financiranje i ugovaranje (SJFU)

Provedbeno je tijelo unutar državne uprave, nadležno za provođenje natječajâ, zaključivanje ugovora i plaćanja za projekte jaćanja institucija i za druge projekte, ako je tako posebno navedeno. Tehničku provedbu projekata iz programa PHARE može provoditi VP. Središnja jedinica za financiranje i ugovaranje ujedno će biti provedbena agencija za projekte iz programa ISPA.

Decentralizirani sustav provedbe (DSP)

Provedbeni sustav u kojem su upravljanje i odgovornost preneseni na državu korisnika u skladu s odredbama članka 164. stavka 1. Financijske uredbe, odnosno u kojem Komisija još uvijek provodi sustavnu ex-ante kontrolu nad provođenjem natječajâ i ugovaranjem projekata te zadržava sveukupnu konačnu odgovornost za izvršenje općeg proračuna u skladu sa člancima 53. i 164. Financijske uredbe i u skladu s odgovarajućim odredbama Ugovora EZ-a.

Prošireni decentralizirani sustav provedbe (PDSP)

Provedbeni je sustav u kojem su upravljanje i odgovornosti u cijelosti povjereni državi korisnici u skladu s odredbama članka 164. stavka 1. Financijske uredbe, odnosno u kojem Komisija ne provodi sustavnu ex-ante kontrolu, ali zadržava sveukupnu konačnu odgovornost za izvršenje općeg proračuna u skladu sa člankom 53. i 164. Financijske uredbe, te u skladu s relevantnim odredbama Ugovora EZ-a, ne dovodeći u pitanje članak 16. Dodatka A (Opći uvjeti) Okvirnog sporazuma.

Krajnji korisnik

Za projekte koje podržava program ISPA, krajnji je korisnik organizacija ili administrativno tijelo koje uživa pogodnosti projekta kad god to odredi SDOP.

Financijska uredba (FU)

Financijska uredba je usvojena Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) 1605/2002 od 25. lipnja 2002.; Sl. l. 248 od 16. 9. 2002. o Financijskoj uredbi, te navodi pravila za osnivanje i provođenje općeg proračuna Europskih zajednica.

Sporazum o financiranju

Sporazum sastavljen između Komisije i Primatelja za provedbu vanjskih aktivnosti u skladu sa člankom 166. stavkom 1. Financijske uredbe, koji za svaki pretpriступni instrument navodi:

- (a) financijsku obvezu Zajednice za svaku godinu
- (b) uvjete pod kojima će se upravljati sredstvima pomoći.

Memorandum o financiranju (MoF)

Istovjetan je Sporazumu o financiranju u kontekstu programa ISPA. MoF se sastoji od glavnog teksta i tri priloga, a za svaku mjeru u sklopu programa ISPA treba ga potpisati Komisija te NDO ili NKPI u ime Primatelja.

Provedbena agencija (PA)

Provedbeno je tijelo, obično unutar ili pod izravnim nadzorom državne uprave, nadležno za provođenje natječajâ, zaključivanje ugovora, plaćanja i tehničku provedbu pretpriступnih projekata pomoći Zajednice. Za program ISPA to je tijelo istovjetno "tijelu odgovornom za

provedbu", kako je definirano u Dodatku II.2. Odjeljku II. Sporazuma o financiranju programa ISPA.

Odbor za praćenje programa ISPA

Glavno je tijelo za praćenje provedbe projekata u sklopu programa ISPA u kojem sudjeluju Komisija, korisnik i međunarodne financijske institucije. Odborom predsjedava nacionalni koordinator za program ISPA. Također sudjeluju predstavnici provedbenih agencija, odgovarajući vlasnici udjela/krajnji korisnici te nacionalni dužnosnik za ovjeravanje.

Zajednički odbor za praćenje (ZOP)

Odbor sastavljen od predstavnika odgovarajuće razine NDO, NKP, NKPI, Upravljačkog tijela SAPARD agencije i predstavnika Komisije, koji je nadležan za preispitivanje i koordinaciju cjelokupne pretprijetne pomoći. Za provedbu programa PHARE ZOP-u može pomagati Sektorski pododbor za praćenje (SPP).

Upravljačko tijelo SAPARD agencije (UT)

Upravni je subjekt unutar državne uprave nadležan za operativno provođenje programa i praćenje programa SAPARD kod Primatelja u skladu s odredbama Višegodišnjeg sporazuma o financiranju (VSOF). UT osigurava čvrstu povezanost između općeg procesa pridruživanja i korištenja financijske pomoći Zajednice.

Višegodišnji sporazum o financiranju (VSOF)

Sporazum zaključen između Primatelja i Komisije koji osigurava detaljna pravila za financijsko upravljanje i praćenje programa SAPARD na posve decentraliziranoj osnovi u skladu sa člankom 164. stavkom 1. Financijske uredbe.

Nacionalni koordinator za pomoć (NKP)

Državni je dužnosnik, ministar ili državni tajnik, nadležan za programiranje kod Primatelja. NKP također osigurava usku povezanost između općeg procesa pristupanja i korištenja financijske pomoći Zajednice, te je odgovoran za praćenje i procjenu programa PHARE Europske unije.

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje (NDO)

Državni je dužnosnik, ministar ili državni tajnik koji je na čelu NF-a. Na NDO-u je sveukupna odgovornost za financijsko upravljanje pretprijetnim sredstvima Zajednice.

Nacionalni fond (NF)

Jedinica unutar Državne riznice Ministarstva financija preko koje se pretprijetna sredstva Zajednice prenose do Primatelja nakon što Komisija utvrdi poštuje li on odgovarajuće odredbe članka 164. stavka 1. Financijske uredbe te odgovarajućih pretprijetnih uredbi.

Nacionalni koordinator za program ISPA (NKPI)

Državni je dužnosnik, ministar ili državni tajnik nadležan za operativno provođenje programa, te sveukupno upravljanje i praćenje projekata programa ISPA unutar Primatelja. NKPI isto tako osigurava i usku povezanost između općeg procesa pristupanja i korištenja financijske pomoći Zajednice, te je odgovoran za podnošenje zahtjeva za mjere Komisiji i praćenje mjera programa ISPA.

Sredstva primatelja

To su sredstva koja je na raspolaganje stavila vlada primatelja i koja su evidentirana u okviru različitih stavki državnog proračuna. Ako sredstva osiguravaju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ta se sredstva također smatraju sredstvima primatelja. Također Sredstvima primatelja smatraju se i sredstva javnih poduzeća te zajmovi međunarodnih financijskih institucija javnim poduzećima.

PERSEUS

Sadašnji sustav izvješćivanja Europske komisije za program PHARE.

Dužnosnik ovlašten za ovjeravanje programa (DOOP)

Državni je dužnosnik koji je na čelu PA ili SJFU ili iz nadzire. DOOP je odgovoran za poslove PA/SJFU-a te za valjano financijsko upravljanje programima koji će se provoditi.

SAPARD agencija

Provedbeno tijelo nadležno za odabir projekata, ugovaranje, plaćanje i tehničku provedbu mjera osiguranih u sklopu programa SAPARD, i kojemu je Komisija povjerila upravljanje sredstvima pomoći u skladu sa sporazumom VSOF.

Odbor za praćenje programa SAPARD

Glavno je tijelo za praćenje provedbe programa SAPARD u kojem sudjeluju Komisija i Primatelj. Odborom predsjedava državni dužnosnik koji ima ministarski ili državno-tajnički status. Također sudjeluju predstavnici upravljačkog tijela, SAPARD Agencije, odgovarajući vlasnici udjela, NDO i NKP.

Sektorski dužnosnik za ovjeravanje projekata (SDOP)

Državni dužnosnik obično na čelu provedbene agencije za program ISPA, koji je odgovoran za poslovanje Provedbene agencije te za valjano financijsko upravljanje mjerama koji se provode.

Sektorski pododbor za praćenje (SPP)

Za program PHARE, ZOP-u može pomagati Sektorski pododbor za praćenje (SPP). SPP čine predstavnici odgovarajuće razine NKP-a, NDO-a, DOOP-a na čelu svake provedbene agencije, te predstavnika Komisije.

Voditelj programa (VP)

Državni je dužnosnik (iz resornog ministarstva/agencije) nadležan za tehničku provedbu projekata programa PHARE u slučaju kada je SJFU odgovoran za upravnu i financijsku provedbu projekata.